

ՎԵՐՋԱՄԻՒՄ ԿՈՂՄԱՆ ՐՆԸՎԵՐԾՈՒՅԹ

Usnruaqriqtigħu nniu-hu jaċċa kawu s'stekkaw kawu ûnr u jaġid minn u qrtl

ԱՐԻՍ ՂԱՇԻՆՅԱԾ
Խնչղիս հայտնի է, հունիսի 30-ին
Հայաստան է ժամանել ՌԴ կառա-
վարության դատվիրակուրյունը
ՌԴ փոխվարչապետ Վալերի Սերո-
վի զիսավորությամբ: «Կառավա-
րական» հասկացությունը տվյալ
դեղում իր դատկերակոր է, բանի
որ խնչղիս Երևան ենց խնդր Վալե-
րի Սերովը: «Դատվիրակուրյան
կազմում ընդգրկված են ոչ միայն
դատավորական այլ նաև հայտնի
գործարաներ, քանի երի սնօտիններ
են այլն»: Հաս եռյան, կարելի է
ասել որ Երևան է ժամանել ու-
ստասանյան Ֆինանսական օլի-
գարիստայի մի ներկայացուցչու-
թյուն և սա խնդիրն բաղադրական
գգալի իրադարձություն է: Այս ա-
ռումով դատահական չէ, որ հունի-
սի 30-ին կարճատե աշխատանքա-
յին այցով Հայաստանում եր նաև
ուստասանյան խուռագույն
«Գաղղրում» քամնեիրական ըն-
կերպության գաղղության նախազան
Անն Վլախիրենը: Իր գոյության օ-
րում մեր հանրադեմուրյունը երթի
ի հյուրընկալելու այսպի տա-
կանկաների պիտակներու տաճառու-
թիւն ինչպիսի համար է Ըստի Էլ-

ցինի անունից Մոսկվա են հրավիրել Լեռն Տեր-Պետրոսյանին. Փոխանցելով մեծ ակնկալիքներ օգոստոսի 28-29-ին ծրագրված երկու նախազարդությունը համոզիրված առիվ. Սակայն համբաւեական է ու այսօր նշանակյած է Հեղատ Ալիևի ուղղես Ադրբեյչանի նախագահի պատճեն տառարձնման առ

ցր Մոսկվա և բնականարա հանդիլում Բորխ Ելցինի հետ։ Դ դեռ ոնքանց կարծիքով չի բացագույն որ Եւեան ժամանած դասվիրակության նոյաւակների շահուա կարող է լինել նույն «մեղմացուցիչ» լիցեի հաղորդման» մի դրույթ այն հնարավոր դեմքի հա ծայր իրեն համար Առի Եվան

Ալիեր Մոսկվայում կնժելու է
ադրբեջանական քարեկամության և
նազուշակցության դայմանազիր

1 ՀՈՒԼԻՍ, «ԱՇԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Աղրբեզանի նախագահ Դեյդար Ալիեւն այսօր երեկոյան մեկնեց Մոսկվա, որտեղ հուլիսի 3-ին եւ 4-ին ռուս-աղրբեզանական համաձայնագրերի մի փարեր է ստորագրվելու: 12 փաստարդրերի թվում է նաև 2 երկրների բարեկամության, համագործակցության եւ անվտանգության մասին նոր դայընանագիրը: Նման փաստարույթը է ստորագրվել 5 տարի առաջ, սակայն չեւ վավերացվել խորհրդարանների կողմից: Ակնկալվում է, որ Սոսկվայում նաև համաձայնագիր կստորագրվի Աղրբեզանի պատմական նախագահ Վալերի Գուրգինի կողմից:

ջանի ղետական նավային ընկերության Ելուսաստանի «ԼՈՒԿՈՅ» ընկերության միջև։ Չեչնիայի նախագահ Ազլան Մասխանովն այսօր ժամանել էր Բաքու՝ Չեղդար Ալիբեկի հետ բանակցելու, եւ չեչեն դաշտնյաների վկայությամբ, Բաքվում ղետի և Խնարկվեր աղրբեջանական նավքը Չեչնիայի տարածությունում նույնականացվելու խնդիրը։ Սեկնարաբանները նույն են, որ Ազլան Մասխանովն առաջին անգամն էր դաշտնադեմ ընդունվում այլ ղետության ուսամարի կողմէ։

ԶԻՎԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒՄ

ՕԵՌՆՈՄԻՐԵՒՀԱԾ
հերժում է իրեն
ուղղված
մեղադրանք

1 ՀՈՒՒՆՍ. «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: «Վերջեւ մեծ աղմուկ բարձրացրեց այն հայտարարությունը, որի համաձայն Հայաստանը Ռուսաստանից ստացել է 1 մլրդ դոլար արժողությամբ գենֆ ու զինամթերք: Սակայն այն ժամանակ զիխավոր հարցը մնաց անդատասխան: Թե կարո՞ղ էին զինված ուժերը լինել այնպիսի հանդուզն, որ նման գործարք կնետին առանց վերեւներից համադատասխան իրահանգ ստանալու», գրում է այսօրվա «Մոսկվակի կոմսոմոլեցը» թերթը: Եվ շարունակում, թե այժմ արդեն հաստաված է, որ գործարքն իրականացնելու հրամանները ստորագրվել են Վարչապետ Վիկտոր Շեռնովի դիմունի կողմից: Այդ փաստաբղբերի մեջ մասը, ըստ թերթի, սկսվում են հետեւյալ բառերով. «ՈԴ կառավարության նախագահի հրահանգներին համադատասխան Հայաստան փոխանցել...»: «Մոսկվակի կոմսոմոլեցը» հիշեցնում է, որ կառավարությունը խոստացել էր այս հարցով հետախննության արդյունները հրադարակել հունիս ամսվա ընթացքում, սակայն հունիսն արդեն անցել է Թերթը եղանակացնում է, որ Ռուսաստանի կառավարությունը շահագրգիռ կողմ է Սակայն

Ոուսաստանի վարչադեմն այսօր կտրականադես հերթեց այդ մեղադրանքը «Ոչ ես, ոչ էլ կառավարության մյուս ներկայացուցիչները որեւէ որոշում չեն ընդունել եւ կարգադրություն չենք սկզբ Դայաստանին ռազմական տեխնիկա եւ գիտամթերթ մատակարարելու վերաբերյալ», հայտարարեց Վիկտոր Շեռնոմիրդինը. ԻՏԱՌ-ՏԱՎԱ-Ծ հիեցնում է, որ գարնանը ԱՊՀ-ի գործերով նախարար Աման Տուլեյը եւ դաշտղանության հարցերի Պետդումայի հանձնաժողովի նախագահ Լեյ Ոուխլինը բարձրացրին Դայաստանին գենի անօրինական մատակարարությունների հարցը. Այսօր Ադրբեյջանի նախագահ Նելյար Ալիեև Ադրբեյջանում Ոուսաստանի դեսպան Ալեքսանդր Բլոխինին հայտնեց, թե Ոուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինից հստակ դատասիսան է ակնկալում Դայաստանին գինամատակարարությունների հարցով անցկացված նանության առավելների մերագությանը.

1000000

Աման Տուլենին ԱՊՀ-ում իր արածությունը

Ի ՀՈՒԽԸ. «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Ռուսաստանի նախագահն այսօտ Աման Տովեհին ազատեց ԱՊՀ-ի գործերով նախարարի դաւանութիւնը և նշանակեց Կեմերովոյի ճարգի նախանձադես: Նախկին նախանձադես Միխայիլ Կիսլյուկն ազատվեց այդ դաւանութիւնը «այլ աշխատանքի անցնելու կատակեցորյանը» ձեռնկերումով: Սակայն հայտնի է, նույն է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՏ-ը, որ Ռուսաստանի դաւանային դեկապարտյունը խիստ զօտի է նոր գործութեաւութեաւ-

Կեմերովի մարզը Ռուսաստանու միակն է, որի նահանգայիշն ու ույժմ նշանակվում է, եւ ոչ թե ընտառապահ: 53-ամյա Տուպին այդ դատունը կօքանեցնի մինչև ընտրությունը՝ 1990 թվականից նա զիսավել է Կեմերովի մարզխորհուրդի իսկ այսուհետեւ մարզային խորհրդաւոց: 95-ին ընտրվել է Պետրովայի դատարանագործ, իսկ հաջորդ տար երաժարվել է դատարանագործությունը նախարար նշանակվելու կողմէութանը:

三三

**Թուրքիայում Տեղի ունեցած անզեն հեղաշրջում
Յոյմագի կառավարությունը ակնկալում է մասհութան բնի**

բյունը բոլացնելու, դեսական իշխանության հեղինակությունը վերականգնելու և Թուրքիայի Հանրապետության աշխարհիկ ժողովրդավարական կարգերը ամրապնդելու անհետաձելի առաջարյան բով։ Այնուհետև Վարչապետության դաշտունը «Խոլանական քաղօդություն» կրասակցության նախագահ Նեզմերը երաժանի կողմից հանձնվեց Յըլմազին։ Վեցին էլեկտրական 30-ին իրավիրեց նախարարների խորհրդի առաջին նիստը։ Համահետական է, որ 1996 թ. հունիսի 28-ին ըստ հումայա գործությունների հետ Յըլմազն էր Երաժանի հանձննել Վարչապետի դաշտունը՝ Կիազընլի՛ Յըլմազի կառավարությանը կատարել վերականգնությունը ու դա-

Կորեական դատերազմն ավարտելու բանակցությունները՝ օգոստոսին

ՄԵԺԱԿԱՐՆԻԱ ՄԱՆՈԼՅԱՆԻ ղեմ ՄԱԻԱՓՈՐՃԻ զործով Ծիլերի ամուսնուն Տիառոպութեա ուժի ամ իերուսակատանին

ՍԱՎԱՐՈՒ. Ի ԴՈՒԷՒՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏՄՊԱՆ ԹՈՒՐՏԱԿԱՆ «ԵՇՄԱՐԻԾ ՈՒՂԻ» ԿՈՍԱԿԵԳՈՒ-
ՐՅԱՆ ՊԵԿԱՎԱՐ ԹԱՅԱԿՈ Զիլլերի ամուսինը՝ Օգեր Զիլլերը, 6 մլրդ լիրայի (մոտ
600 հազ. դոլար) փոխհատուցման ղահանջով «T ալիք» հեռուստակայանի
դեմ դատավարություն սկսելու համար դիմել է դատարան։ Դեռուստակայանի հա-
ղորդման մեջ ասվել էր, որ Օ. Զիլլերի մատը խառն է եղել ստամբուլցի մեծա-
հարութ, հասարակաց տների ՏԵՌ Մարիլ Սանուկյանի դեմ մահափորձի կազ-
մակերդմանը։ Մահափորձի հետեւանով զոհվել է Մանուկյանի քիչնաղահ Մեհ-
մեդ Ուրիանը։ Դեռուստակայանի հաղորդման մեջ հիշեցվում է, որ Ուրիանը
նախկինում ծառայել է Օ. Զիլլերին ղատկանող «Մամբուլ» բանկում և այս
բան գիտեր Զիլլերի զաղտնիների մասին։ Դատարանը, սակայն, մերժել է ըն-
դունել հայցը, դնդելով, «որ այս խառը ժամանակներում մամուլն ու հեռու-
ստեսությունը իրենց ղարտականությունն են կատարում եւ մնադատելու իրա-
ւութիւնը».

մանակը ցոյց կտա: Համենայն
դեռևս նախազանի Ռեմբրանդ Երա-
ժանի հրաժարականից ենքու, ա-
ռանց Թանու Ջիլերին ընդունե-
լու: Կառավարություն կազմելու
դաշտականությունները հանձնա-
րարեցվ Յըլմագին: Կառարեց
«Բնաւորություն» կրտսակցությանը
իշխանությունից հեռացնելու բու-
ժական գինված ուժերի հրաճանա-
սարության առաջադրաները: Ահա
թէ ինչու հունիսի 26-ի մասուի ա-
ստվասում Նեցմերըն Երաժանը
հանձնարարականի առնչությամբ
խիս բնադրահց Ռեմբրանդին մե-
ղադրելով նրան Մեջլիսի կամքին
հակադրվելու և ժողովրդավարու-
թյան օկպուտները կրաքարեն ո-
նահարելու մեջ:

Պատմ Արասով, կան առյուն Աղթաման արագործության հատուկ ծառայությունների հետախուզական համարայիշ գործության ստուգ փաստ:

- Ինչպէս, ըստ որում օգազործվում են տեղական աշխարհության ուժերը:

Վերջին տարիներին հանարքելություն երես անձն կանգնած է Խոհանոցի աշխարհապահ ժամկետը 1993 թ. Կոմիտին, երես Սուտար Շուտենով այստեղ Արութիա լիդերի ուժին դեմք Զինված խմբով (300 մարդու) ու ավե-

ից չեր կառող համաձայնելու հակ եր Սուտար Շուտենովը եկավ այն համոզման, որ իր հնարքը չի անցնի, մենք գործ ունեցան բարձական հետաշրջան եկողոր փորձի հետ 1994 թ. հոկտեմբերին, այս նույն երրորդ 1995 թ.:

Ինչպատճառ աշխարհապահ այս բոլոր փորձերի ետևու կանգնած էն օստրելու հատուկ ծառայությունները: Առաջին և եկողոր դեմում ուսական, իսկ 1995 թ. մարտին բացահայտվեցին են ծերավագված բուրժական հատուկ ծառայությունների ներկայացուցիչները: Բայց դրանից, սկսած Աղթեքանի

կոչված, ընդդիմադիր կուսակցության նորագետնամարդ դաշտական ընթացին, որը գործում է որուակի դեմության (առայժմ չեն ասի՝ ո՞ւ) հատուկ ծառայության աշխարհի օգիքին: Այդ «կուսակցություն» մասնակցում են բոնի ծանուարիկ իշխանության զույն անցնելու փորձի նախադաշտաւամանը եւ իրականացնան:

Մեզ մոտ կան նույն այլ խաղանականացած կատուցությունը մասին ողեաւահանությունը մեջ կատարված է որուն ֆինանսավորված ուսական հատուկ ծառայությունների ներկայացուցիչները: Բայց դրանից հետո կողմից նույն առաջին աշխարհապահ այս աշխարհապահ աշխարհապահ աշխարհապահ կատարված է ուսական հատուկ ծառայությունների կողմից: Մենք առա-

փին գործունեության համար ՈՐ Խաղանակի հավաքագրմանը

Վերջին տարիներին, եթ ՈՐ Անվանագության ծառայությունը դեմության Միխայիլ Բարսովովը, մեր հարաբերություններում ստույոց կար: Այդ ժամանակ փաստուն էմին կան համատեղ գործունեության մասին խոր անգամ լինել չեր կառող Անվանագությունը մեջ կատարված է մեր հարաբերություններում աշխատավորված կատարված մասունքների կողմից: Մենք առա-

պոյ եկողոր հատուկ ծառայությունների հետ սպասնելու շրանկարներու նախարար Անդրեան Մարգարիտ հանձնական անձնանունը են անձնանունների մասնակի ունենալու են օգասկան գրայցներ:

Վերջեւ Սովորված, նեկոյա Կովալյովի հետ հանդիպման ժամանակ, միևն առաջարար ՈՐ Անվանագության ծառայությունը մեջնորդությամբ մակել եւ տարածագրել Հայաստանի Անդրեանի համատեղ գերազանցան մասունքների կողմից Արա Աղայացեցին ահաբեկի Ազգի Աղանունից, որը 1994 թ. հունիսի 3-ին Բային, որը 1994 թ. հունիսի 3-ին Բային

Նամիկ Արասով. «Ղարաբաղում մենք կատարում ենք զույն տեղեկահավաք-հետախուզական աշխարհան»

Անվանագության նախարար պնդում է, որ Աղրեջանում հեղաշրջման փորձերի ետևում կանգնած են բուրժական հատուկ ծառայությունները:

Ինչպէս Շուտենովի Մերժակ Խայրի հաղորդության բաղադրիչներից մեջն այս եր, որ նա աշխարհություն է ասանում Սուտասանի գինված ուժերի ուսական բարձրագույն ժամկետը մասնակության ու ամենամեծ Սուտար Շուտենովի հայտնականությունը: Այդ դեմք կատարված է աշխարհապահ աշխարհապահ Աղթամարդ Արասովը:

Սուտար Շուտենովի Մերժակ Խայրի հաղորդության բաղադրիչներից մեջն այս եր, որ նա աշխարհություն է ասանում Սուտասանի գինված ուժերի ուսական բարձրագույն ժամկետը մասնակության ու ամենամեծ Սուտար Շուտենովի հայտնականությունը: Այդ դեմք կատարված է աշխարհապահ աշխարհապահ Աղթամարդ Արասովը:

Սուտար Շուտենովի Մերժակ Խայրի հաղորդության բաղադրիչներից մեջն այս եր, որ նա աշխարհություն է ասանում Սուտասանի գինված ուժերի ուսական բարձրագույն ժամկետը մասնակության ու ամենամեծ Սուտար Շուտենովի հայտնականությունը: Այդ դեմք կատարված է աշխարհապահ աշխարհապահ Աղթամարդ Արասովը:

Սուտար Շուտենովի Մերժակ Խայրի հաղորդության բաղադրիչներից մեջն այս եր, որ նա աշխարհություն է ասանում Սուտասանի գինված ուժերի ուսական բարձրագույն ժամկետը մասնակության ու ամենամեծ Սուտար Շուտենովի հայտնականությունը: Այդ դեմք կատարված է աշխարհապահ աշխարհապահ Աղթամարդ Արասովը:

Սուտար Շուտենովի Մերժակ Խայրի հաղորդության բաղադրիչներից մեջն այս եր, որ նա աշխարհություն է ասանում Սուտասանի գինված ուժերի ուսական բարձրագույն ժամկետը մասնակության ու ամենամեծ Սուտար Շուտենովի հայտնականությունը: Այդ դեմք կատարված է աշխարհապահ աշխարհապահ Աղթամարդ Արասովը:

Սուտար Շուտենովի Մերժակ Խայրի հաղորդության բաղադրիչներից մեջն այս եր, որ նա աշխարհություն է ասանում Սուտասանի գինված ուժերի ուսական բարձրագույն ժամկետը մասնակության ու ամենամեծ Սուտար Շուտենովի հայտնականությունը: Այդ դեմք կատարված է աշխարհապահ աշխարհապահ Աղթամարդ Արասովը:

Սուտար Շուտենովի Մերժակ Խայրի հաղորդության բաղադրիչներից մեջն այս եր, որ նա աշխարհություն է ասանում Սուտասանի գինված ուժերի ուսական բարձրագույն ժամկետը մասնակության ու ամենամեծ Սուտար Շուտենովի հայտնականությունը: Այդ դեմք կատարված է աշխարհապահ աշխարհապահ Աղթամարդ Արասովը:

Սուտար Շուտենովի Մերժակ Խայրի հաղորդության բաղադրիչներից մեջն այս եր, որ նա աշխարհություն է ասանում Սուտասանի գինված ուժերի ուսական բարձրագույն ժամկետը մասնակության ու ամենամեծ Սուտար Շուտենովի հայտնականությունը: Այդ դեմք կատարված է աշխարհապահ աշխարհապահ Աղթամարդ Արասովը:

Սուտար Շուտենովի Մերժակ Խայրի հաղորդության բաղադրիչներից մեջն այս եր, որ նա աշխարհություն է ասանում Սուտասանի գինված ուժերի ուսական բարձրագույն ժամկետը մասնակության ու ամենամեծ Սուտար Շուտենովի հայտնականությունը: Այդ դեմք կատարված է աշխարհապահ աշխարհապահ Աղթամարդ Արասովը:

Սուտար Շուտենովի Մերժակ Խայրի հաղորդության բաղադրիչներից մեջն այս եր, որ նա աշխարհություն է ասանում Սուտասանի գինված ուժերի ուսական բարձրագույն ժամկետը մասնակության ու ամենամեծ Սուտար Շուտենովի հայտնականությունը: Այդ դեմք կատարված է աշխարհապահ աշխարհապահ Աղթամարդ Արասովը:

Սուտար Շուտենովի Մերժակ Խայրի հաղորդության բաղադրիչներից մեջն այս եր, որ նա աշխարհություն է ասանում Սուտասանի գինված ուժերի ուսական բարձրագույն ժամկետը մասնակության ու ամենամեծ Սուտար Շուտենովի հայտնականությունը: Այդ դեմք կատարված է աշխարհապահ աշխարհապահ Աղթամարդ Արասովը:

Սուտար Շուտենովի Մերժակ Խայրի հաղորդության բաղադրիչներից մեջն այս եր, որ նա աշխարհություն է ասանում Սուտասանի գինված ուժերի ուսական բարձրագույն ժամկետը մասնակության ու ամենամեծ Սուտար Շուտենովի հայտնականությունը: Այդ դեմք կատարված է աշխարհապահ աշխարհապահ Աղթամարդ Արասովը:

Սուտար Շուտենովի Մերժակ Խայրի հաղորդության բաղադրիչներից մեջն այս եր, որ նա աշխարհություն է ասանում Սուտասանի գինված ուժերի ուսական բարձրագույն ժամկետը մասնակության ու ամենամեծ Սուտար Շուտենովի հայտնականությունը: Այդ դեմք կատարված է աշխարհապահ աշխարհապահ Աղթամարդ Արասովը:

Սուտար Շուտենովի Մերժակ Խայրի հաղորդության բաղադրիչներից մեջն այս եր, որ նա աշխարհություն է ասանում Սուտասանի գինված ուժերի ուսական բարձրագույն ժամկետը մասնակության ու ամենամեծ Սուտար Շուտենովի հայտնականությունը: Այդ դեմք կատարված է աշխարհապահ աշխարհապահ Աղթամարդ Արասովը:

Սուտար Շուտենովի Մերժակ Խայրի հաղորդության բաղադրիչներից մեջն այս եր, որ նա աշխարհություն է ասանում Սուտասանի գինված ուժերի ուսական բարձրագույն ժամկետը մասնակության ու ամենամեծ Սուտար Շուտենովի հայտնականությունը: Այդ դեմք կատարված է աշխարհապահ աշխարհապահ Աղթամարդ Արասովը:

Սուտար Շուտենովի Մերժակ Խայրի հաղորդության բաղադրիչներից մեջն այս եր, որ նա աշխարհություն է ասանում Սուտասանի գինված ուժերի ուսական բարձրագույն ժամկետը մասնակության ու ամենամեծ Սուտար Շուտենովի հայտնականությունը: Այդ դեմք կատարված է ա

հրան-Եվրամիություն հարաբերություններում 1997 թ. ապրիլի 10-ից ի վեր, երբ Ռեզիստանի դատարանը վերջնական վճիռ կայացրեց «Միկոնոսի դատավարություն» անվամբ հայտնի գործի վերաբերյալ, ինչու լարվածություն առաջացավ. Եվրամիության անդամ Երկրները Թեհրանից են կանչեցին իրենց դեսպաններին: Սակայն Երկու սաքար անց Եվրամիությունը որոշում ընդունեց դեսպանների Թեհրան մերադրամական: Իսկ Թեհրանը հրաժարվեց ընդունել Գերմանիայի և Դանիայի դեսպաններին: Բայց, որի հետեւանով կրկին սրբացին հրան-Եվրամիություն հարաբերությունները, Խանջի վերջինիս անդամ Երկրները, ի նշան համերաշխության, որութեղին ջիրականացնել այդ որոշումը, Խանջի դեռ Թեհրանը կիրածարվի ընդունել նաև մերժված դեսպաններին:

Իւանում մայիսի 23-ի Եախագահա-

թյան վերաբերյալ, որդես միակ հաջողված իշխանության համակարգի»։ Ֆուկոյաման ընդգծել է. «Ազատական ժողովրդավարությունը, հավանաբար, մարդկության գաղափարախոսության կատարելագործման վերջնակետն է եւ կլինի մարդկության իշխանության վերջին ծեւը։ Ուսի այս իմաստով կիամարվի դատմության ավարտ»։ Իրականութ համայնավարության դարտությունը եւ արեմայնան ազատական ժողովրդավարության հաղթանակը գաղափարախոսական բախումների ավարտն է. եղակացնում է նա։

Միաժամանակ, հարկ է նույն որ,
թե երրորդ աշխարհի երկրներում բա-
խումնեց դեռ կտարունակվեն, սակայն
աղազայում միջազգային հարաբերու-
թյուններում զիսավոր տեղ կուտակա-
նի տնտեսական ու տեխնիկական խն-
դիրների լուծմանը. ընդգծում է Ֆուկո-
յանան: Այս տեսությունը միջազգային
մակարդակով զգալի կարեւութեց Խա-

Վաներ (կրտսեական վճիռ) դիմոց փախուստի, ի վեցր աղաստան գտնելով ԱՄՆ-ում Կահիրեի դահանջները Աբդուլ Ռահմանին վերադարձնելու, դրական արձագանել չգտան Վաշինգտոնում:

1993 թ. փետրվարին Նյու Յորքի Դամաշխարհային առեւտի կենտրոնի դայրեցումը կազմակերպելու մեղադրանքով, դրանից մի խնի ամիս հետո ծերբակալվեց Արդուլ Ռահմանը, սակայն վերջինիս դատադաշտանի դահանքով ու համար ջանմերով նրա վերադարձի հարցը Եգիպտոս մեկընդմիւս

դուրս բերվեց օրակարգից. ինչը որու-
ակի կասկածների տեղի է տալիս:
Նման փաստեր կան նաև Թունիսի, Ալ-
ժիրի, Ֆրիզիաների եւ այլ երկրների օ-
րինակներով:- Թեեւ, ինչորես ընդուն-
ված է ասել, ԱՄՆ-ի եւ հոլան արմա-
տականների համագործակցությունը
մարտավարական խայլ եւ ընդեմ
ԽՍՀՄ-ի, մասնավորապես աֆղանա-

րում Արեմուտիքի նկատմամբ: Դանքինգրոնի տեսությանը տված զնահատականները, թէ բացասական են թէ դրական առումով, բազմազան են, սակայն, դրանի կարելի է հիմնականում երկու խմբի բաժանել. ա) միջազգային զարգացումները վերլուծելու եւ մեկնաբանելու տեսանկյունից ուշագրավ նոր տեսություն է, որը ուսումնամիրության արժանի է տեսական եւ մշակութային հարրությունների վրա, բ) «Բաղամակրությունների բախումը» ուազմավարական տեսություն է: Ուստի այն դեմք է ուսումնասիրել խղանական հարրության վրա: Այս տեսակետից հետաքրիր է Ոոյ Սորահեղի կարծիքը. «Դանքինգրոնը այդ հոդվածով առաջարկել է մի տեսություն. որտեղ ոչ միայն խղամակրությունների անցյալի ընթացքն է ուսումնասիրել, այլեւ առավել սույն դրանց աղագան, եւ որոշես իր հետազոտություննե-

«Քաղաքակրությունների բախումը» խիստ վտանգավոր
ժամանակաշրջան է հաղաքական առումով

ղաքազեսների եւ խղաքական ցըանակներում որդես արժեքավոր նոր տեսություն, նոր իշխանությանը համադաշասխան: Սակայն հետազողաբերազմյան ցըանում ազգայնական տաճարայրությունների վերելքը գրեթե ողջ աշխարհում, էրնիկական եւ երթան նաև կրոնական բնույթ կրող ընդհարումների առկայությունը, ինչդես նաև իսլամ արմատականության շարժումների եւ հոսանքների տարածումը մահմեդական աշխարհում ինչ-որ չափով խարիստեցին Ֆուկոյամայի տեսության հիմքերը. Այժմ բվում է, թե Արեւուտից շարունակում է ջանելու գործադրել միջազգային հարաբերություններում ազատական ժողովրդավարության արժեներն իշխող դաշնելու ուղղութանը ամսան մաս Խորհր

ուղղությամբ, սակայն, նյութ կողմից, ցջանային մակարդակի թե՛ կետերի առկայությունը, տարաքնույթ բախումների հայութում ու հարաբերություններում առել թե վերջնական լուծում չտանալը, դայմանավորված են հիմնականում ՏՄԿ ցջանից դուրս գտնվող գերերությունների շահագրգուվածությամբ: Ինչի հետեւանով ստեղծվել է այնոինչ իրավիճակ, որ, եթե հետարքաստերազմյան ցջանն անվանենի անակարտ դաշտերազմի դարացջան, սխալ ված լենի լինի: Դա են վկայում Պարսից ծոցի երկու անակարտ դաշտերազմները, Ղարաբաղում, Արխագիայում, Բոսնիայում, Չեչնիայում, Սերբիաստում Տիրող ոչ դաշտերազմ, ոչ իազդա-

Դնչ Վերաբերում է իսլամ արմատականության վերելի եւ տարածման փաստին, աղա այն առավելադես սկսեց ծաղկունք աղրել 80-ական թվականների սկզբներին Արևոտնի, մասնավորապես ԱՄՆ-ի գործուն աջակցության ընորհիվ։ Չայլ, որի նոյատակը ի սկզբանե դեռևս 60-70-ական թվականներից հանձնեամբ դադարա

զածությոց, սահմանական, սասնավորացես արաքական աշխարհի դասնեռումն էր համայնավարությունից. ԱՄ հանրահայք խղաթագետ Զբիգնեւ Բժեզինսկին իսլամ արմատականությունը գնահատում էր որդես շահող խաղաղաց ընդդեմ ԽՍՀՄ-ի. Այսօր արդեպահանքի չէ, որ 80-ական թվականների սկզբից մինչեւ 1989 թ. Կաշինգտոնը տասնյակ միլիարդ դոլար հատկացրեց Պակիստանում աֆղան մոժահեդական ընդդիմության եւ ճահմենական տարբեր երկներից այսեղ ժամանած կամավորներին վարժեցնելու և զինելու նորագույն ստեղծված ռազմական ճամբարներին: Սակայն աժամանակ անց Արևոտնին հայտնարձավ, որ իսլամ արմատական խթերի առաջնորդները դակիստանյան ճամբարներում ծերի բերած ռազմական փորձը առավելացես կիրառեն սեփական երկներում հեխանքայան համար, ոչ թե Աղանստանում խորհրդային գործերի դկովելու: Այսինքն, օրինակ, Եգիպտոս «Զամակիս Խւլամիյա» արմատական ճամբարումը Աֆղանստանից ԽՍՀ գործերի դուրս բերումից հետո Շեյխ մար Արջուլ Ռահմանի գլխավորքային խիստ գործուն դայլաւ սկսելու մասնաւորագի ու 1990 թ. աշնանը ահաբեկց Եգիպտոսի խորհրդարանի նախագահին, նուհետեւ Շեյխ Արջուլ Ռահմանը սրագրելով Եգիպտոսի Իմաստույա դրույթը սուլամության բազմաթիվ ֆ

կան դատերազմում, սակայն դատելով
հետսառըդատերազմյան զարգացում-
ների ընթացքից, բացառված չէ, որ վե-
րածնել է ռազմականի:

Դեսազդական ցրանում ստեղծված նման իրավիճակը նոյա-
սվոր հող ղատրաստեց Եկլորդ՝ «Քա-
ղաքակրությունների բախում» ժողո-
րյան երեան գալու համար: 1993 թ.
Դարվարդի համալսարանի ռազմավա-
րական հետազոտությունների կենտրոնի
նօրեն Սեմուել Դանքինգը ամերի-
կյան եռամսյա «Ֆորեն էֆեկտ»
դարբերականի ամառվա համարում
հրադարակելով «Քաղաքակրություն-
ների բախում» վերնագրով հոդվածը,
ցրանազության մեջ դրեց համանուն
ժետապահությունը: Դեղինակի դնդմամբ,
սարդ դատերազմի ավարտը ոչ միայն
չի նշանակում զայտափարախոսական
բնույթի հակամարտությունների ա-
վարտ ուղև ընդունելով ռաւելու նոր նո-
դալակրությունների հարթության վրա
ժեղափոխվելու սկիզբն եր: Դանքինգ-
ը, հենվելով դատմական որոշ-
փաստի վրա, փորձում է աղացուցել
որ աղազայի միջազգային բախումնե-
րի հիմում ընկած են խաղաքակրու-
թյունների միջև առկա հակասություն-
ները: Նրա կարծիքով, այսօտ աշխար-
հում գործում են հետևյալ խաղաքակր-
ությունները. արեւմսյան, իսլամա-
կան, ծաղոնական, Կոնֆուցիոսի
հինդուիզմի, ուղղափառ-սլավոնա-
կան, լատինամետիկյան եւ ինչ-որ ժե-
նաւել աֆրիկյան: Փաստուն հոդվա-
ծում որեւէ ակնարկ չի արվում բուդ-
դայականության մասին, ինչը անհաս-
կանայի է, իանի որ Հառու, Կամբոջա-
յի, Թաիլանդի, Բիրմայի բնակչության
ավելի քան 90 տոկոսը, ճատոնիայի
50, եւ Շինասարանի 17 տոկոսը, այն է
ուուշ 340 միլիոնը, բուդդայականնե-
նեն:

Դանքինգրոնի կարծիով, նոր դարաշրջանում միջազգային հարաբերություններում գերիշտող խաղակական քայլությունների ընդհարումներն են լինելու, իսկ խաղակական (աշխարհագրական) եւ զարաքարախոսական սահմաններին փոխարինելու են խաղակարգությունների սահմանները, որոնք բախումների բօնկան օջախներ կլինեն: Դանքինգրոնը իր ժեսությունը աղացուցելու նոյաբակով հենվել է գիտակուրածության հետեւյալ փաստարկների վրա: Նա ընդունելով խաղակարգությունների հոլովուրային ընույթը (ծագումը, անկումը, ճյուղավորումը և առաջարկության մեջ տարրալուծությունը), ցեսում է, որ խաղակարգությունները խիս կայուն միավորներ են, ովքացնելով, որ դրանց հակասությունները ոչ միայն իրական, այլև իհմնեկան են: Ըստ Դանքինգրոնի, խաղակարգությունները միմյանցից տարր մում են տասնուրաքանչ տեսակ ու

զուս ս դատությանք, լեզվով, սօ
կույրով, ավանդություններով, իսկ
մենագլխավորը՝ կրոնով։ Դանրինգը
որ ժեռում է, որ ծակութային առաջ
նահատկությունները եւ հակասություններն
անփոփոխ են։ Բացի այդ, ո
մեծ նշանակություն է տալիս այն հս
գամանին, որ այսօր միջազգային
ժամանական հարաբերություններում ս
տիճանաբար ավելի է ընդգծվում հ
կումը դեռի շրջանային համագործա
ություն, նեղով, որ այս դեպքում
նույն է ծակութային ընդհանությունների դերը ։ Դանրինգը ուղարկու

թինգրոնի ներկայացրած փաստարկները այս բնագավառում, առնվազն մեկ հայտնիները, մեղմ ասած, չեն փայլու ծգրտուրյամբ։ Նա, որդես ուղղափառ Իհսոսներության եւ խլածի բախումների օրինակներ, Կովկասում մատնանում է «օսերի եւ ինքուների հակա մարտուրյունները, ինչդես նաև հայրի եւ ազերիների շարունակվող փոխադարձ ջարդեր»։ Թեև օս-ինգու շական հակամարտուրյունները բնակչության բնույթը չեն կրել, այսուհետեւ, եթե դա ընդունեն որդես լուրդուրյուն, աղա օս-Վրացականն ինչպես ողել է բացատել։ Անզամ, եթե հաւաքի լասնենք, որ օս մահմեդական հաւաքածն է բախվել մահմեդական ինքուների հետ։ Իսկ Իհսոնյա հաւաքածը Իհսոնյա Վրաստանի։ Ինչ վերաբերում է հայ-ադրբեջանական բնույթին, թերեւս մեկնարու հուրուսներն առեւոր են Դաստիարական արեմյան զանզպածային տեղեկագուրյան միջոցների, եւ թե իսլամական աշխարհի որու երկների, մասնավոր դես Ադրբեջանի կողմից ջաներ գոյադրվեցին դրան իբրև կրոնական բախումներ ներկայացնելու, սակայ ինչդես Դայաստանի, այնդես էլ Արևոտնի կողմից խլամ արմատականության միջնաբերդ համարվող Երան միջազգային մակարդակով գործարված ջաների ընորհիվ նաև «ըյուն մացուրյունները» միջազգային հարուրյունը լրնկալեց որդես ծմարտրություն։ Ի դեռ, նշենք նաև, որ Դարինգրոնը խստելով խլամական ախարհից, որեւէ կերպ չի անդրադարձ Երանին, ինչը տարակուսան է հարցում։ Կրոնական բախումների վերաբերյալ փաստարկներում նմանօրինակ թյուրիմացուրյունների կարելի է համարել նաև աֆրիկան եւ այլ օնակներում։ Բացի այդ, եթե կրոնը էլու դաշտակրության կարևորագույն բաղդրիչ է եւ որոշչ դեռ ունի, եւ դրա

Երանց միջեւ միասնականության ստեղծվի:

«Քաղաքակարությունների բախումը տևությունը հրադարակվելուց հետո միաջազգային մակարդակով անհաջող արձագանն գտավ ակադեմիան, Խաղաթական, Կրօնական եւ մակուրային շրջանակներում: Թեեւ տևության հակառակորդներն ու նույնական Արեւմուտինամ ու Արեւելի զգալի թիվ են կազմում, այսուհետեւ, թէ ԱՄՆ-ում եւ թէ Եվրոպական Խաղաթական ուժեր, որոնց հաված են հիշյալ տեսությանք մեկնաբանել և Վելութել միջազգային զարգումներն ու իրադարձությունները, առումով բացառություն չի կազմուած խամական աշխարհը, այս

Իից բխող Եւկրողական արդյունք, 90-ական թվականներին ԱՄՆ-ին ՏՎԵց այն, ինչը լրջորեն փնտրում էր Գաղափարական մի ժքանակ, որի օգնությամբ ԱՄՆ-ը կկարողանա հետազոտակերպման շրանք կարգավորել, իմաստավորելով իր նորագույն պահանջումները»:

Դետելով միջազգային ասղարձում տեղի ունեցող խաղաֆական անցույնարձին, դժվար չէ նկատել, որ որոշակի ուժեր քանի ու եռանդ են գործադրության խնդրու առարկա տեսությունը կյանքի կոչելու ուղղությամբ։ Թերեւայս համատեսով դեմք է մեկնարանել ԱԱՆ մի խումբ կոնգրեսականների նախաձեռնությամբ։ Կոնգրեսում «Վկայության նիստերի» կազմակերպումը, որին իրավունքուն են նաև փորձագետներ։ Այստեղ լսվում է Միջին Արեւելի եւ ասիական այլ երկրների ծննդան ենթարկված Իհսունյաների վկայությունները Հունիսի 10-ի մեջաւորյան նիստին։ Վկայություն էին տալիս մեկ դակումանության համեմականների կողմից ծննդան եւ ենթարկվել դականափոխության դաշտառով, ինչն, անուուն, դատադարտելի է։ Խոկ առաջին դեմքի առնչությամբ հարկ է նշել, որ Պակիստանում իսլամի ժիա եւ սունի ուղղությունների հետնորդների միջև վերջին տարիների արյունալի բախումների հետեւանով զոհվել են հարյուրավոր մարդիկ։ Այսու որ, այստեղ բորբոքած կրոնական անհանդուժողականությունից տուժողը այդ Իհսունյան չէ միայն։ Դեռևս դարձ չէ, թե ինչողիսի դիրիորուում կունենա ԱԱՆ օրենսդիր իշխանությունն այս երեւություն նկատմամբ, սակայն այն, որ ԱԱՆ «կրոնական ակտիվիստների եւ խաղական որու խմբավորումների կողմից հանրության ուշադրությունը այդ խնդիրն բեւելու նոյատակով դատարաւում է նոյենքերին համազգային աղեւանի աղորք կազմակերպել («Ամերիկայի ճայն» ուղիղության, հունիսի 11), լուրջ խայլ է Դանթինգրոնի տեսության իրագործման ասղարձում, կաս

ՆԵՐՆ Նաեւ, որ Խորայելի Վարչապետի և Նարանյահովի գրին Պատկանող շորորդ՝ «Պայտար ընդդեմ ահաբեկչության» գիրն է թերեւս կողված է հաստելու Դանքինգրոնի ՏԵՍԱԿԵՑՆԵՐԸ որտեղ խլամն ու ահաբեկչությունը հանարժել են զնահատվում, դնդելով որ ՄԵԼՈՒՇԻ Եւ Խլամական աշխարհի հակասությունները գալիս են դարձի խորից Եւ շարունակմելու են առաջարկում:

Դաշվի առնելով Դայաստանի առնարհագրական դիրքը (Դանքինգրոնի տառլրյան համաձայն՝ բաղաւակա սահմանագծում), դժվար չէ դատկերացնել, թե ինչպիսի աղետալի վիճակում կարող է հայտնվել Դայաստանու հայ ժողովուրդը նման քսնամանեցնել կրոնական բախումների ժամանակ լինելով ճակատային գծում։ Ուստի այս տառլրյունը հակասում է նաև մեր շահերին, ինչից ելնելով, թերեւս դեմք անուշադրության շնանել այս հարցը Դատկադես որ հակառակ Դանքինգրոնի վկայակոչությունների, խաչակրացավանների ընթացքում ոչ թե այլ տուժել են նաև տեղացի երիտասարդները։ Դա է վկայում Կիլիկիայի հայոց բազմուրության տամուրություն

